

TRELLEBORGS KOMMUN

Årsanalys 2020
Bildningsnämnden

1 (2)

Datum

Diarienummer

2021-02-05

BIN 2020/3942

Årsanalys 2020

Bildningsnämnden

Innehållsförteckning

1	Nämndens uppdrag.....	3
1.1	Nämndens uppgifter och ansvarsområde enligt reglementet.....	3
1.2	Förvaltningsorganisation.....	3
2	Årets viktigaste händelser.....	4
2.1	Väsentliga händelser i verksamhet och organisation.....	4
2.2	Konsekvensbeskrivning Coronapandemin.....	5
3	Ekonomiskt utfall.....	7
3.1	Driftredovisning.....	7
3.2	Investeringsredovisning.....	10
4	Nämndens måluppfyllelse.....	11
4.1	Tryggt och säkert samhälle.....	12
4.2	Barn och ungas uppväxtvillkor och utvecklingsmöjligheter.....	15
4.3	Attraktivt näringsliv.....	19
5	Personalredovisning.....	20
5.1	Anställda.....	20
5.2	Jämställdhet.....	21
5.3	Sjukfrånvaro.....	21
5.4	Åldersfördelning och pensionsavgångar.....	22
6	Förväntad utveckling.....	23
7	Sammanfattning till kommunkoncernens Årsredovisning 2020.....	25
7.1	Årets viktigaste händelser.....	25
7.2	Ekonomi.....	25
7.3	Måluppfyllelse.....	26
7.4	Framtid.....	26

1 Nämndens uppdrag

1.1 Nämndens uppgifter och ansvarsområde enligt reglementet

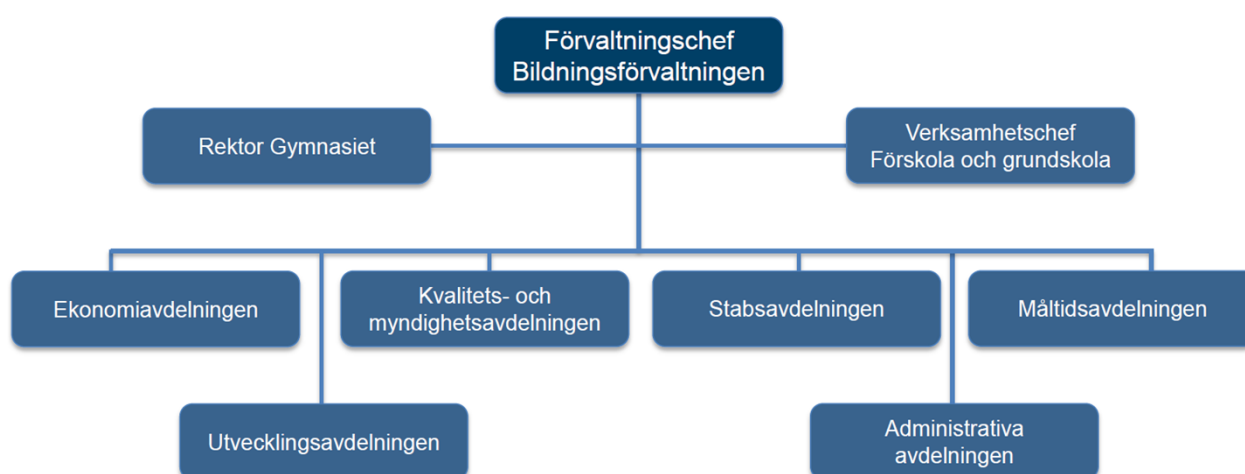
Bildningsnämnden ska, enligt nämndens reglemente, fullgöra kommunens uppgifter och ansvar vad gäller förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, annan pedagogisk verksamhet, vissa särskilda utbildningsformer samt uppdragsutbildning inom nämndens ansvarsområde. Bildningsnämnden ska även fullgöra samtliga uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan kommunal eller fristående huvudman inom angivna utbildningsformer. Nämnden ska vidare ansvara för elevhälsans medicinska och psykologiska del inom ramen för Hälso- och sjukvårdslagens område, såsom vårdgivare, kosthantering inom nämndens ansvarsområde och övergripande kostsamordning för kommunala enheter samt administrera stiftelser (fonder) inom skolans område, där detta inte ankommer på annan.

Bildningsnämndens fokus är att Trelleborg ska vara en skolkommun att räkna med. Mellan slätten och havet bygger vi kunskap och skapar drömmar. I kommunen finns 26 kommunala och 7 fristående förskolor samt 14 kommunala och 2 fristående grundskolor. Grundsärskola bedrivs på två kommunala enheter. Gymnasieutbildning bedrivs på Söderslättsgymnasiet som är uppdelat på två fysiska enheter; Bastionen och S:t Nicolai. Gymnasiesärskola bedrivs på Bastionen. I Trelleborgs kommun finns ca 9 600 barn, elever och studerande som får sin utbildning vid någon av dessa enheter, eller vid en kommunal eller fristående enhet utanför kommunen.

1.2 Förvaltningsorganisation

Figuren nedan visar nämndens förvaltningsorganisation per den 31 december 2020.

Figur 1: Förvaltningsorganisation

2 Årets viktigaste händelser

2.1 Väsentliga händelser i verksamhet och organisation

Från när- till fjärrundervisning

Den största händelsen under året är oundvikligen pandemin, Covid-19, och de konsekvenser som den har medfört i verksamheten. Omställningen till att inte endast bedriva närundervisning utan också fjärrundervisning, dvs undervisning där lärare och elever är åtskilda i rum men inte i tid, samt distansundervisning där lärare och elever är åtskilda i både tid och rum har påverkat hela undervisningssituationen. Den snabba digitala omställning och anpassning som tvingades fram genom stängningen av gymnasiet vårterminen 2020 har skapat förutsättningar för att framöver undervisa på nya sätt och nå elever som av olika anledningar i perioder inte kan befinna sig på plats. Användandet av digitala pedagogiska verktyg har ökat markant. En utveckling som kan förväntas komma alla elever till gagn.

En ändamålsenlig organisation

Samtliga anställda inom bildningsförvaltningen gavs under våren 2020 möjlighet att delta i workshops för att konkretisera visionen *Trelleborg, en skolkommun att räkna med – mellan slätten och havet bygger vi kunskap och skapar drömma*. Dessa gemensamma workshops resulterade i fyra konkreta mål: *passionerade och skickliga medarbetare, ett nära ledarskap, en ändamålsenlig organisation samt en stabil ekonomi genom kloka prioriteringar*. Under hösten 2020 inleddes arbetet inför nästa steg i förverkligandet av visionen genom att skapa en ändamålsenlig organisation med ett 1-16-årsperspektiv. Den nya organisationen som träder i kraft den 1 juli 2021 innebär att bildningsförvaltningen samlar verksamheten i nio rektorsområden bestående av förskola och skola. Varje område kommer att ha en rektor med övergripande ansvar som bildar en ledningsgrupp med sina biträdande rektorer. Syftet är att skapa en pedagogisk röd tråd i undervisning från första året i förskolan till nionde klass i grundskolan. Det medför också bättre förutsättningar för smidigare och tryggare stadieövergångar för barn och elever samt större möjligheter till god personalplanering. Det primära syftet är att skapa en trygg och tydlig skolgång för alla barn och elever och deras vårdnadshavare.

Nyanländas och flerspråkiga elevers lärande

Trelleborgs kommun deltar sedan starten av 2020 i Skolverkets treåriga riktade satsning för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers lärande. Ungefär var fjärde elev i Trelleborgs kommun skolor har utländsk bakgrund, och en lika stor andel deltar i modersmålsundervisning. Under 2020 lade bildningsförvaltningen med stöd av Skolverket, grunden för ett utvecklingsarbete för att stärka denna elevgrupps kunskapsutveckling. Insatser inom satsningen förväntas ge effekt på samtliga barn och elevers kunskapsutveckling och studieresultat.

Gemensam satsning för att öka skolnärvaro

I slutet av 2019 beslutade bildningsnämnden tillsammans med socialnämnden och kultur- och fritidsnämnden om en gemensam satsning för att minska den problematiska frånvaron i skolan. Under våren 2020 planerades det pilotprojekt som tillsammans med socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen implementerades under hösten. Projektet genomförs på Väståkraskolan och består av gemensamma utbildningsinsatser riktade till vårdnadshavare respektive personal, ett förstärkt elevhälsoteam med deltagande av socialtjänsten samt meningsfulla fritidsaktiviteter. Vid läsårets slut ska insatsen utvärderas och lärdomar spridas till övriga skolor. De smittbegränsande restriktioner som har rått under året har dock påverkat genomförandet av insatserna och några har inte kunnat genomföras alls.

Måltidsverksamheten

Måltidsavdelningen har under året integrerats i bildningsförvaltningens verksamhet. Genom arbete i Utbildningsforum har bildningsnämnden antagit en mat- och måltidspolicy för förskola och skola som ger tydliga mål för fortsatt arbete med att erbjuda näringsriktiga måltider, lagad nära och med naturliga råvaror gärna från grunden inom förskola och skola. Under året har schemalagda skolluncher införts och en satsning på måltider i måltidsmiljöer som upplevs som trivsamma för alla elever påbörjats i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. Trelleborgs skolor har nu också gemensamma riktlinjer för pedagogiska måltider och måltidsråd, för att ge barn och elever möjlighet till inflytande och delaktighet. Ny e-tjänst har införts för beställning av behovsanpassad kost och en stor kompetensutvecklingsinsats inom måltidspedagogik har genomförts för att kvalitetssäkra att adekvat kompetens finns hos medarbetare som arbetar med mat och måltider.

Barnkonventionen blev lag

Konventionen om barnets rättigheter inkorporerades i svensk lag den 1 januari 2020. En inkorporering som betyder att barnkonventionen ges ställning som lag för att säkerställa att barnets bästa utreds och bedöms på ett bättre sätt samt att barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade utifrån ålder och mognad säkerställs. Bildningsnämnden har beslutat om riktlinjer för barns och elevers inflytande i bildningsnämndens arbete (BIN 2020-02-95 § 15) och bildningsförvaltningen har under 2020 arbetat med att säkerställa att förvaltningen och dess verksamheter i samband med olika former av beslut har gett barn och elever möjlighet att uttrycka sina åsikter.

Skolplacering

Bildningsnämnden har under året beslutat att skolutpagningsområden avvecklas som urvalsgrund för skolplacering från och med läsåret 2021/2022 (BIN 2020-06-10 § 94). Bildningsnämnden beslutade samtidigt att från och med läsåret 2021/2022 införa skolval i samband med skolövergångar för elever som går på en skola där nästföljande årskurs inte finns. Dessa beslut föranledde in sin tur behov att revidera bildningsnämndens Riktlinjer för skolplacering i Trelleborgs kommun och *Skolskjutsreglemente för Trelleborgs kommun*. Bildningsnämnden beslutade om sådana reviderade riktlinjer den 14 oktober 2020 (BIN 2020-10-14 §§ 153-154).

Nationella program inom gymnasiesärskolan

Bildningsnämnden har under året beslutat att åter inrätta nationella program inom gymnasiesärskolan vid Söderslätts gymnasiet (BIN 2020-11-18 § 172). Med start läsåret 2021/2022 erbjuds de nationella programmen för administration, handel och varuhantering respektive fastighet, anläggning och byggnation inom gymnasiesärskolan. Inom båda dessa program bedöms det finnas goda möjligheter för elever att göra praktik inom yrkesinriktningen och efter avslutade studier få anställning i Trelleborg.

2.2 Konsekvensbeskrivning Coronapandemin

Under 2020 präglades verksamheten oundvikligen av den pågående pandemin, Covid-19. I ett första skede innebar den en snabbt formerad krisledning med uppdrag att rigga en organisation som snabbt kunde ställa om efter rådande rekommendationer och restriktioner från regeringen och Folkhälsomyndigheten. I Trelleborgs kommuns förskolor och skolor rör sig dagligen ca 8 000 barn och elever samt 1 500 anställda. Till det kommer ett stort antal vårdnadshavare som är beroende av barnomsorg för att kunna arbeta. Med anpassningar kunde verksamheten upprätthållas med fortsatt hög kvalitet under hela året.

Höga frånvarotal bland barn, elever och personal under våren föranledde beslut om sammanslagningar av vissa verksamheter, dels för att säkerställa undervisning och tillsyn med bibehållen kvalitet men också för att kunna upprätthålla måltidsverksamheten och lokalvården. Under våren slogs 29 förskolor ihop till 16 förskolor. Västra Alstad skola omlokaliserades till Väståkraskolan. Sammanslagningarna fungerade bra och vårdnadshavare visade stor förståelse för situationen. Personalens upplevelse av sammanslagningarna och det utökade personalsamarbetet var övervägande positiv, bland annat ökade möjligheterna till kollegialt lärande. Icke lagstadgad verksamhet som öppen förskola stängdes helt under våren. Verksamheten öppnades igen under hösten men när smittspridningen i samhället ökade igen under senare delen av hösten stängdes verksamheten återigen.

I mars 2020 gick regeringen ut med rekommendationen att landets gymnasieskolor skulle hålla stängt tillsvidare. För Söderslättsgymnasiet innebar det att mycket snabbt ställa om till fjärrundervisning för samtliga elever, med undantag för gymnasiesärskolans elever samt de elever i sista årskursen som behövde genomföra praktiska moment för att kunna slutföra sina gymnasiestudier. Studenten kunde glädjande nog genomföras med anpassningar och åtgärder för att säkerställa avstånd. I juni beslutades att gymnasieskolan skulle öppna igen, efter rekommendationer från Folkhälsomyndigheten. Höstterminen inleddes med undervisning i skolans lokaler. När smittspridningen i samhället mot slutet av hösten ökade igen, bedömde bildningsförvaltningen att de åtgärder som kunnat vidtas i gymnasieskolan för att motverka smittspridning inte var tillräckliga. För att minska trängseln fattades därför beslut om att uppdra till rektor att begränsa antalet elever som samtidigt närvarade i gymnasieskolans lokaler, genom växelvis fjärrundervisning. I början av december fattades beslut om att återigen stänga gymnasiet och övergå till fjärrundervisning för samtliga elever med särskilda undantag för vissa grupper av elever. Beslutet gällde terminen ut.

Under hösten har smittspridning i enstaka klasser, både i grundskolan och i gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan föranlett beslut om att under en begränsad period övergå till fjärrundervisning för just dessa klasser. De elever som av fysiska, psykiska eller andra särskilda skäl är i behov av att delta i undervisningen i skolans lokaler har med anpassningar av lokalerna kunnat göra det. Vissa obligatoriska praktiska moment i gymnasieskolans yrkesprogram har genomförts med anpassningar.

Det har krävts en stor insats av rektorer, lärare och övrig personal i skolan för att ställa om och anpassa verksamheten. Bildningsförvaltningens arbete med digitaliseringen av undervisningen och den digitala kompetensen hos personalen har tagit ett stort kliv framåt. Samtidigt som fjärr- och distansundervisningen har lett till ökad närvaro bland elever som tidigare av olika anledningar haft svårigheter att delta i klassrumsundervisningen, har det i vissa fall lett till ökad frånvaro bland elever som av olika skäl haft svårigheter att använda digitala verktyg eller kanske haft svårare att hitta studiero och motivation i distansundervisningen.

För måltidsservice innebar situationen under våren en snabb omplanering av verksamheten, då ca 1 000 elever på gymnasiet inte längre skulle serveras lunch i skolan utan erbjudas lunch på stan. I förskolan och grund-/grundsärskolan anpassades måltidssituationen för att undvika stora samlingar av barn och elever i matsalar. Måltidsservice har kontinuerligt under året anpassat och ställt om verksamheten för att säkerställa att samtliga barn och elever, också vid fjärrundervisning, kan erbjudas en näringsriktig lunch på ett så säkert sätt som möjligt. Ett arbete som lett till en förändrad syn på måltidspedagogik och hur man kan utveckla måltidssituationen.

Flera planerade kvalitetshöjande insatser och fortbildningar fick ställas in under året, vilket saktar av takten i kvalitetsutvecklingen. Tidig vår genomförs årligen en enkät riktad till elever och vårdnadshavare. Enkäten är ett viktigt underlag i kvalitetsarbetet och genomförs i förskola, grundskola och gymnasium. Som ett resultat av Covid-19 ställdes enkäten in. Vidare beslutade Skolverket att ställa in samtliga nationella prov.

Resultaten på dessa prov är en del i den individuella betygssättningen av elever och i underlagen för analys av måluppfyllelse på aggregerad nivå.

3 Ekonomiskt utfall

3.1 Driftredovisning

Kommentar driftredovisning

Sammanfattning

Bildningsnämnden tilldelades en budgetram för 2020 på 1 100,6 mnkr. En budgetjustering på 8,5 mnkr har förstärkt måltidsverksamheten. Bildningsnämndens budgetram för 2020 är därmed 1 109,1 mnkr och nämnden redovisar ett positivt resultat på 30,6 mnkr. Detta motsvarar 2,76 % i avvikelse mot budgetramen.

Bildningsnämnden som ”beställarorganisation” redovisar ett underskott på 2,4 mnkr. Köp av verksamhet från annan kommun och fristående verksamhet står för merparten av underskottet. Antalet barn och elever med placering i andra kommuner och i fristående enheter är högre än det budgeterade antalet, se avsnittet volymförändringar.

De kommunala enheterna, dvs ”utförarorganisationen”, inom bildningsnämndens verksamheter redovisar ett överskott på 33,0 mnkr. Enheterna har blivit kompenserade för sjuklönekostnader med 9,0 mnkr men har inte haft motsvarande kostnadsökning jämfört med tidigare år. Lokal- och lokalvårdskostnaderna redovisar ett överskott på 4,1 mnkr. Resterande överskott redovisas framför allt på personalkostnader.

Bildningsförvaltningens fokus på ekonomistyrning och budget i balans har gett goda resultat. Varje rektor har tagit ett stort ansvar för sin ekonomi och har genom kloka prioriteringar skapat en stabil budget med utrymme för att kunna möta oförutsedda förändringar, t.ex. ett förändrat elevunderlag.

Den pågående pandemin har tidvis inneburit en betydligt större frånvaro än vanligt i bildningsnämndens verksamheter, framför allt när det gäller barn och elever men även personal. Under mars-juni, då frånvaron var mycket stor, genomfördes sammanslagningar inom förskolan och grundskolan. Detta har sammantaget inneburit att personalkostnaderna minskat betydligt. Det har varit svårare att få tag på vikarier, och samtidigt har behovet av vikarier minskat när ordinarie personal har kunnat omfördelas för att täcka behoven i de sammanslagna verksamheterna. Ex. har personal från förskolan kunnat täcka upp i fritidshemmen på kommunens grundskolor. Detta ska också ställas i relation till att frånvaron har varit som störst under den tid på våren och fram till sommaren, då antalet barn i förskolan, och därmed även antalet personal, vanligen är som högst. Utifrån de naturliga variationerna i barnantalen över året, budgeterar förskolorna vanligtvis högre personalkostnader under våren. De lägre personalkostnaderna är också ett resultat av lägre kostnader i samband med den ökade sjukfrånvaron.

Under pandemin har verksamheterna samtidigt tvingats fokusera på det operativa arbetet. Det har inneburit att det har varit svårare att nyrekrytera och att vissa inköp och utbildningar inte har hunnits med eller kunnat genomföras. I kombination med en allmän ekonomisk försiktighet har även detta bidragit till lägre kostnader jämfört med budget.

Intäkter och kostnader	Utfall 2019	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
Verksamhetens intäkter	156 723	156 303	189 961	33 658
-varav bidrag	75 412	65 077	83 991	18 914
-varav taxor och avgifter	38 304	36 400	41 139	4 739
-varav övriga intäkter	43 007	54 826	64 831	10 005
Verksamhetens kostnader	-1 198 370	-1 265 425	-1 268 477	-3 052
-varav personalkostnader	-705 520	-768 467	-743 902	24 565
-varav lokalkostnader	-150 465	-163 622	-160 751	2 871
-varav övriga kostnader	-336 608	-327 984	-355 804	-27 820
-varav kapitalkostnader	-5 777	-5 352	-8 020	-2 668
Summa nettokostnader	-1 041 647	-1 109 122	-1 078 516	30 606

Tabell 1: Nämndens driftredovisning intäkter och kostnader (tkr)

Driftredovisning

Bidrag har en budget på 65,1 mnkr och redovisar ett överskott på 18,9 mnkr. Överskottet beror till största delen på att bildningsnämnden erhållit ersättning för sjuklöner i samband med pandemin med 9,8 mnkr. Överskott redovisas även för statsbidrag, bl.a. för likvärdig skola som bildningsnämnden inte blev återbetalningsskyldig för avseende 2019, med 5,0 mnkr.

Taxor och Avgifter har en budget på 36,4 mnkr och redovisar ett överskott på 4,7 mnkr. 4,5 mnkr avser omsorgsavgifter varav 2,2 mnkr är hänförliga till retroaktiv avgiftskontroll.

Övriga intäkter har en budget på 54,8 mnkr och redovisar ett överskott på 10,0 mnkr. Det största överskottet avser interna intäkter centralt för IT-kostnader till bildningsförvaltningens enheter, där motsvarande kostnad redovisas under övriga kostnader.

Personalkostnader har en budget på 768,5 mnkr och redovisar ett överskott på 24,6 mnkr. Som en effekt av pandemin, med sammanslagning av verksamheter och ett minskat vikariebehov under våren samt perioder med fjärrundervisning på gymnasiet, är personalkostnaderna lägre än ett normalt år.

Lokal- och kapitalkostnader har en budget på 169,0 mnkr och redovisar ett överskott på 0,2 mnkr. Lokalkostnaderna redovisar ett överskott på 2,9 mnkr då bl.a. Gertrudsgårdens förskola blev färdigställd senare än budgeterat. Kapitalkostnader redovisar ett underskott på 2,7 mnkr då det skett en utrangering av äldre inventarier.

Övriga kostnader har en budget på 328,0 mnkr och redovisar ett underskott på 27,8 mnkr. Köp av verksamhet från annan kommun och fristående verksamhet står för ett underskott motsvarande 14,4 mnkr då antalet individer ökat med 124 jämfört med budget, se avsnittet volymförändringar.

Verksamhet	Utfall 2019	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
100 Nämnds- och styrelseverksamhet	-1 159	-1 220	-1 044	176
400 Öppen förskola	-3 784	-4 423	-3 577	846
407 Förskola	-277 988	-298 313	-284 538	13 775
412 Pedagogisk omsorg	-898	-946	-945	1
425 Fritidshem	-49 317	-51 390	-49 759	1 631
435 Förskoleklass	-29 646	-32 526	-29 860	2 666
440 Grundskola	-400 313	-432 325	-420 770	11 555
443 Obligatorisk särskola	-13 024	-14 091	-13 985	106
450 Gymnasieskola	-166 094	-171 727	-172 109	-382
453 Gymnasiesärskola	-10 815	-12 116	-11 636	480
480 Fördelad administration (skol)	-50 574	-50 271	-51 942	-1 671
492 Skolskjuts, fördelning	-16 056	-17 213	-18 546	-1 333
494 Elevvård	-17 472	-17 178	-14 722	2 456
495 Studie- & Yrkesvägledare	-4 507	-5 383	-4 867	516
926 Måltidsservice	0	0	-216	-216
Summa	-1 041 647	-1 109 122	-1 078 516	30 606

Tabell 2: Nämndens driftredovisning per verksamhetsområde – tre positioner (tkr)

Volymförändring

Totalt minskar antalet barn och elever 2020 jämfört med budget med 95 individer inom bildningsnämndens verksamheter utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Varje barn och elev medför en driftkostnad då samtliga barn och elever är knutna till en skolpeng via ett grundbelopp. Antalet barn och elever i egen kommunal verksamhet i Trelleborg har minskat med 203 individer medan antalet barn och elever i annan kommun eller i fristående verksamhet har ökat med 124 individer. Ökningen av antalet barn och elever i annan kommun eller i fristående verksamhet är inom samtliga verksamheter, exklusive grundsärskolan, men störst ökningen finns inom förskola med 15 barn, grundskola med 46 elever och gymnasieskola med 47 elever.

Verksamhet	Utfall 2019	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
Förskola	2 398	2 449	2 464	+15
Pedagogisk omsorg	9	10	7	-3
Fritidshem	1 968	2 043	1 960	-83
Förskoleklass	534	558	550	-8
Grundskola	4 798	4 915	4 862	-53
Obligatorisk särskola	33	31	34	+3
Gymnasieskola	1 531	1 549	1 581	+32
Gymnasiesärskola	21	18	20	+2
Summa antal barn och elever	11 292	11 573	11 478	-95
Summa antal barn och elever, exklusive fritidshem	9 324	9 530	9 518	-12

Tabell 3: Antal barn och elever

3.2 Investeringsredovisning

Kommentar investeringsredovisning

Bildningsnämnden har fem färdigställda investeringar. Investeringsprojekten uppvisar samtliga en positiv avvikelse i förhållande till budget. Projekten Solrosens förskola och Södra Gränstorp förskola beräknas färdigställas under år 2021.

Investeringsredovisning, kommunen	Utgifter sedan projektens start				Varav: årets investeringar		
Färdigställda projekt (tkr)	Tot ack utfall	Tot invest. budget	Slutprognos (hela projekt)	Avvikelse (hela projekt)	Varav utfall 2020	Varav budget 2020	Avvikelse 2020
43 390 Ny förskola Skegrie	-1 785	-2 400	-1 785	615	-425	-1 040	615
43 398 Skegrie Skola	-1 380	-3 150	-1 380	1 770	-47	-1 816	1 769
45 570 Väståkraskolan	-1 592	-1 750	-1 592	158	-1 592	-1 750	158
45 610 Gertrudsgårdens förskola	-1 208	-1 400	-1 208	192	-888	-1 080	192
45 780 Västervångskolan	-9 535	-11 400	-9 535	1 865	0	0	0
Pågående projekt (tkr)	Tot ack utfall	Tot invest. budget	Slutprognos (hela projekt)	Avvikelse (hela projekt)	Varav utfall 2020	Varav budget 2020	Avvikelse 2020
45 720 S Gränstorps förskola	0	-2 800	-2 800	0	0	-2 800	2 800
45 920 Solrosens förskola	-406	-1 700	-1 700	1 294	-406	-1 700	1 294
90 030 Investeringsram Bildning					-5 688	-6 400	712
90 031 Investeringsram Måltid					-4 859	-5 000	141
Summa							
Summa	-15 906	-24 600	-20 000	5 894	-13 905	-21 586	7 681
Total summa							

4 Nämndens måluppfyllelse

Planering med mål

Med kommunens övergripande vision som utgångspunkt har kommunfullmäktige beslutat om tre strategiska *inriktningar* som beskriver kommunens viktigaste utvecklingsområden. Utifrån dessa inriktningar har fem inriktningsmål formulerats i syfte att precisera vad som ska uppnås under mandatperioden. Nuvarande inriktningsmål avser perioden 2020-2023.

Nämnderna bryter sedan ned inriktningsmålen och beslutar om vad som är prioriterat inom respektive verksamhet på ett års sikt, det vill säga hur respektive nämnd kommer att bidra till att förväntade resultat uppnås. Detta anges i ett antal *effektmål* som beskriver varje nämnds åtaganden i förhållande till kommunfullmäktiges prioriteringar.

Kommunfullmäktiges inriktningar och inriktningsmål 2020-2023:

Tryggt och säkert samhälle	Trelleborgs kommun ska förbättra tryggheten genom trygghetsskapande insatser och säkra offentliga platser samt verka för en värdig och trygg omsorg om våra äldre.
Barn och ungas uppväxtvillkor och utvecklingsmöjligheter	Trelleborgs kommun ska verka för att alla barn och ungdomar utifrån sina förutsättningar stimuleras och utvecklas för att lyckas så bra som möjligt i vuxenlivet.
	Trelleborgs kommun ska aktivt bidra till att möjliggöra en attraktiv fritid för ungdomar.
Attraktivt näringsliv	Trelleborgs kommun ska vara ett attraktivt val på den regionala bostadsmarknaden.
	Trelleborg ska vara en attraktiv kommun för befintliga företag och för nyetableringar.

Uppföljning och analys

I kapitel 4, *Nämndens måluppfyllelse*, redovisas nämndens effektmål tillsammans med en analys och uppföljning av respektive mål. Effektmålen är kopplade till en rubrik som anger vilken inriktning fullmäktige har beslutat om. För varje mål redovisas tillhörande indikatorer och aktiviteter med förklarande kommentarer kring eventuella avvikelser. Nämndens aktiviteter kommer att redovisas enligt nedan färgskala och status samt kommenteras i analysen.

Anger om den planerade aktiviteten är avslutad, pågående eller ej påbörjad under 2020.

	Avslutad
	Pågående
	Ej påbörjad

Beträffande redovisning av indikatorernas utfall för 2020 sker redovisning och uppföljning av utfallet i vissa fall under våren 2021. Vilket är förklaringen till att utfall kan saknas i tabellerna. Om indikatorn finns med i nämndens verksamhetsplan för 2021 kommer utfallet att redovisas i samband med delårsrapport 1 som färdigställs i april 2021.

4.1 Tryggt och säkert samhälle

Effektmål Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola			
Indikatorer och utfall	Målvärde 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	8,5	*	8,5
Trygghet åk 5	8,0	8,2	7,7
<i>Flickor</i>	-	7,9	
<i>Pojkar</i>	-	8,5	
Studiero åk 5	6,2	4,8	5,7
<i>Flickor</i>	-	4,9	
<i>Pojkar</i>	-	4,8	
Trygghet åk 9	7,6	7,5	6,9
<i>Flickor</i>	-	7,6	

	<i>Pojkar</i>	-	7,7	
Studiero åk 9		5,6	4,8	4,9
	<i>Flickor</i>	-	4,6	
	<i>Pojkar</i>	-	5,2	
Trygghet åk 2 gymnasiet		8,1	7,9	7,5
	<i>Flickor</i>	-	7,9	
	<i>Pojkar</i>	-	8,0	
Studiero åk 2 gymnasiet		6,2	5,0	5,5
	<i>Flickor</i>	-	5,1	
	<i>Pojkar</i>	-	5,1	
Uppföljning aktiviteter				
Intern granskning, genomförande av självskattning utifrån "Kvalitetstrappan", extern granskning av förskolans målpuppfyllelse				
Analys av enkätresultat och synliggörande av goda exempel				
Utbildningsinsatser normer och värden i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan				
Närvaroteam				
Statistik från elevhälsosamtal				
Riktlinjer för att främja skolnärvaro				

* Enkät genomförd höstterminen 2019 av Skolinspektionen (ej förskola). Bildningsförvaltningens egen enkät vårterminen 2020 ställdes in pga. pandemin.

Nämndens uppföljning och analys av effektmålet

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan. Att arbeta med inkluderande lärmiljöer är ett sätt att öka barn och elevers trygghet i förskola och skola, likaså att genom värdegrundsarbete motverka samt skyndsamt utreda kränkande behandling och vidta åtgärder.

Årsanalys 2020, Bildningsnämnden 13(27)

De administrativa insatser som bildningsförvaltningen har gjort under året för att motverka kränkande behandling, inköp av digitalt verktyg och utbildning i anmälan, utredning och uppföljning, har gett resultat. Dels anmäls fler kränkningar på skolorna med efterföljande utredning och uppföljning, dels används det digitala verktyget i skolornas kvalitetsarbete för att identifiera vilka insatser som behöver sättas in, när och var för att motverka kränkningar. Samtliga grundskolor med fritidshem har reviderat sina strukturer för hur samverkan mellan skola och fritidshem fungerar och bland annat infört rastaktiviteter för att öka känslan av trygghet och minska kränkningar under raster. Även studieron påverkas positivt av de aktiviteter som genomförs på rasten. Det varierar mellan skolorna hur väl utbyggt den nya strukturen är och arbetet fortsätter därför under kommande år. På gymnasiet har likabehandlingsgruppen, bestående av både personal och elever, tillsammans diskuterat och identifierat aktiviteter för att motverka otrygga miljöer och öka samhörigheten på skolan. Ett flertal aktiviteter har dock inte kunnat genomföras som ett resultat av att gymnasiet var stängt för elever under en stor del av året. Arbetet fortgår dock i en anpassad form.

Uppföljningen efter läsåret 2019/2020 visar att Trelleborgs kommuns förskolor erbjuder barnen lekro, trygga och inkluderande lärmiljöer där TAKK och bildstöd är en del i grundverksamheten. Förskolorna tillgodoser barnens behov av en väl avvägd dagsrytm där en stunds vila och avkoppling prioriteras under dagen. Förskolorna har genomfört trygghetsvandringar och trygghetsråd. Inomhus- och utomhusmiljö har kartlagts för att säkerställa att förskolorna arbetar med inkluderande lärmiljöer, utifrån Specialpedagogiska myndighetens material.

Varje skola har ett elevhälsoteam som arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande för att alla barn och elever ska må bra i skolan och utvecklas så långt de kan. Teamet består av rektor, biträdande rektor, specialpedagog/speciallärare, skolkurator, skolsköterska samt skolpsykolog. För att utveckla det förebyggande och hälsofrämjande arbetet har skolorna under året arbetat med elevhälsomöten (EHM). EHM har fokus på det hälsofrämjande arbetet, främst på gruppnivå. Utöver elevhälsans professioner medverkar lärare, specialpedagoger/lärare, fritidspersonal samt elevassistenter som är kopplade till elevgruppen. På detta sätt får all personal ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet.

Analyser av resultat på enkäter, antalet kränkningar och hälsosamtal inom elevhälsans medicinska insats visar att arbetet för att stärka elevers fysiska och psykiska mående samt känsla av trygghet och studiero ger resultat men måste fortsätta. Resultaten har förbättrats men målet kan inte anses vara uppfyllt och kvarstår därför som ett av bildningsnämndens effektmål 2021. Arbetet framöver försvåras dock om fjärrundervisning fortsätter för en stor del av eleverna.

4.2 Barn och ungas uppväxtvillkor och utvecklingsmöjligheter

Effektmål Digital transformation i förskolan och skolan			
Indikatorer och utfall	Målvärde 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Ökad digital kompetens hos pedagogisk personal förskola	3	3,1	*
Ökad digital kompetens hos pedagogisk personal förskola	3	3,1	*
Ökad digital kompetens hos pedagogisk personal grundskola/grundsärskola	3	3,1	2,7
Ökad digital kompetens hos pedagogisk personal gymnasiet/gymnasiesärskola	3	*	3,4
Ökad användning av digitala tjänster i undervisningen förskola	3	2,7	*
Ökad användning av digitala tjänster i undervisningen grundskola/grundsärskola	3	3,1	2,9
Ökad användning av digitala tjänster i undervisningen gymnasieskolan/gymnasiesärskolan	3	*	3,4
Ökad likvärdighet i den digitala infrastrukturen förskola	3	2,8	*
Ökad likvärdighet i den digitala infrastrukturen grundskola/grundsärskola	3	2,9	2,8
Ökad likvärdighet i den digitala infrastrukturen gymnasieskola/gymnasiesärskola	3	*	3,7
Uppföljning aktiviteter			
Förnyad datorpark för- och grundskolan			
LIKA-värdering på enhetsnivå vår- respektive hösttermin			
Enhetsspecifika aktiviteter efter LIKA-värdering			
Utforma och implementera riktlinjer för användning av digitala system			
Skapa centralt samordnade nätverk med nyckelpersoner inom IKT på varje enhet			

**Under 2019 genomfördes ingen LIKA-värdering i förskolan.*

Nämndens uppföljning och analys av effektmålet

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för det livslånga lärandet. Den definieras som grundläggande färdigheter i informations- och kommunikationsteknik samt förmågan att kunna använda

internet på ett säkert och kritiskt sätt. Digitala verktyg är också viktiga redskap för att kunna erbjuda barn och elever med olika förutsättningar likvärdiga möjligheter till utbildning.

Samtliga förskolor har tagit fram en IKT-plan där målet har varit att skapa en likvärdighet på förskolorna. Det finns digitala verktyg på samtliga förskolor, till exempel lärplattor, projektorer, digitala förstoringsågg och Bluebots. Alla förskolor har arbetat med att implementera vad som innefattar begreppet adekvat digital kompetens på förskolan. Det finns numera en god tillgång till digitala verktyg i grundskolorna. Varje barn och elev har möjlighet att använda sig av antingen Chrome Books eller Ipads i sin undervisning och i sitt lärande, både i förskoleklass, på skola och i fritidshem. Skolan har arbetat kontinuerligt med att öka den digitala transformationen genom att ha utbildning och genomgångar i till exempel Unikum, studi.se, Gleerups digitala läromedel, programmering mm. Inget har dock haft en sådan genomgripande och snabb påverkan på den digitala transformationen som Covid-19. I och med att gymnasieskolan stängdes den 18 mars för att endast bedriva distans- och fjärrundervisning, så beslutade grundskolorna i Trelleborgs kommun att erbjuda det samma för elever som var hemma på grund av milda symtom. Det fördes ett intensivt kollegialt lärande på varje skola för att kunna lära sig de verktyg som finns att tillgå för att kunna möta de behov som uppstod. Under perioden med fjärrundervisning har den digitala kompetensen ökat för alla funktioner inom gymnasieskolan samt för eleverna. Det har inte bara handlat om hur man hanterar de digitala verktygen och skapar säkra provsituationer utan även om hur man bemöter elever under dessa förhållanden, till exempel hur man får de elever som inte vill utmärka sig att ställa frågor.

Effektmål Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola			
Indikatorer och utfall	Målvärde 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Förskolans "Kvalitetstrappan" är implementerad i verksamheten	Ja	Ja	
Ökad elevnärvaro i grundskolan F-9 (Antal elever med frånvaro 50 % eller högre i grundskolan)	<35	44%	
Ökad elevnärvaro på gymnasiet (Antal elever med frånvaro 50 % eller högre i gymnasieskolan)	>82%	23%	
Andel elever i årskurs 9 (exklusive nyanlända elever) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen ska öka från föregående läsår	>76,6%	79,2%	
<i>Flickor</i>		81,3%	
<i>Pojkar</i>		77,1%	
Ökade meritvärden i årskurs 9 (exklusive nyanlända elever)	>229,2	238,7	
<i>Flickor</i>		253,8	
<i>Pojkar</i>		224,2	

Ökade meritvärden i årskurs 9 (nyanlända elever)	>144	164,5	
<i>Flickor</i>		175,0	
<i>Pojkar</i>		161,9	
Ökad jämlikhet mellan flickors och pojkars meritvärden i årskurs 9 (exklusive nyanlända)	<22,3	29,6	
Ökad andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram (exklusive nyanlända)	>85,7%	86,3	
<i>Flickor</i>		86,0	
<i>Pojkar</i>		86,5	
Ökad andel behöriga nyanlända elever till gymnasiets yrkesprogram	>47,1%	27,3	
Högre andel elever som får en gymnasieexamen inom 4 år	>83,3%	77,2	
Uppföljning aktiviteter			
Intern granskning av förskolechefer, genomförande av självskattning utifrån "Kvalitetstrappan", extern granskning av förskolans måluppfyllelse			
Implementering av riktlinjer för att främja skolnärvaro			
Kartläggning i förskoleklass av språklig medvetenhet och matematiskt tänkande			
Samverkan bildningsförvaltningen och socialförvaltningen			
Utbildningsinsatser kopplade till tillgängliga lärmiljöer för pedagogisk personal			
Fördjupad analys av studieresultat			
Genomförande av verksamhetsutveckling för nyanlända och flerspråkiga barn och elever, samarbete med Skolverket			

Nämndens uppföljning och analys av effektmålet

I Trelleborgs kommun arbetar vi med inkluderande lärmiljöer som en metod för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieresultaten. Tillgängliga lärmiljöer handlar inte bara om den fysiska miljön utan om ett förhållningssätt till barn och elever och deras lärande. När lärmiljöer som helhet formas så att de möter barns och elevers behov oavsett förutsättningar och funktionsvariationer behöver färre elever särskilt utformade insatser för att nå så långt som möjligt i sitt lärande.

Alla förskolor har arbetat medvetet med att skatta sitt arbete utifrån målen i läroplanen.

Kompetensutveckling inom olika undervisningsmetoder har gjort att pedagogerna blivit skickligare på att anpassa sin undervisning till varje barns enskilda behov och utmanar varje barns proximala utvecklingszon.

Det finns en tydlig koppling mellan hög skolfrånvaro och låg måluppfyllelse. Skolfrånvaron har ökat i Trelleborgs skolor. Analysen är dock svår att göra eftersom de rådande omständigheterna kring pandemin har påverkat skolfrånvaron betydligt. Skolorna ser dock att tidiga insatser ger resultat på en ökad skolnärvaro och att de rutiner som finns hjälper till i arbetet med att minska skolfrånvaron. Arbetet med att utveckla arbetssättet för att minska skolfrånvaron bör fortsätta under en längre tid för att få en permanent påverkan på skolfrånvaron. Med start hösten 2020 inleddes ett pilotprojekt tillsammans med socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen i syfte att genom gemensamma insatser öka skolnärvaron. Projektet genomförs på Väståkraskolan i Anderslöv och består av utbildningsinsatser riktade till vårdnadshavare respektive personal. Efter läsåret 2020/2021 ska insatsen utvärderas och lärdomar spridas till övriga skolor. Restriktioner kring fysiska träffar för att minska smittspridning har dock inneburit förändringar i projektets genomförande, en del insatser har försenats eller inte kunnat genomföras. En halvvägsutvärdering visar dock på goda effekter.

Språket är det främsta redskapet för inläring. Ungefär var fjärde elev i Trelleborgs kommun skolor har utländsk bakgrund, och en lika stor andel deltar i modersmålsundervisning. Under 2020 lade bildningsförvaltningen med stöd av Skolverket, grunden för ett utvecklingsarbete för att stärka denna elevgrupps kunskapsutveckling. Insatser som planeras under detta treåriga samarbete inkluderar bland annat kompetensutveckling inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA), interkulturalitet samt digitala pedagogiska verktyg riktade till flerspråkiga barn och elever. Vidare har bildningsförvaltningen under året tagit fram och påbörjat en implementering av en handlingsplan för språk-, läs- och skrivutveckling för att stärka barn och elevers förmågor inom dessa områden. Områden som är grundläggande för kunskapsinhämtning. Därutöver har en handlingsplan för arbetet med högpresterande och särbegåvade elever tagits fram.

I analysen av studieresultaten syns en ökning i skillnaden mellan pojkars och flickors måluppfyllelse, till pojkarnas nackdel. Bildningsförvaltningen behöver fortsätta analysera orsakerna till detta, och identifiera lämpliga insatser som kan bidra till att förbättra pojkarnas resultat.

4.3 Attraktivt näringsliv

Effektmål Samverkan förskola, skola och näringsliv			
Indikatorer och utfall	Målvärde 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Barn i förskolan och elever i skolan möter under ett läsår representanter för minst tre framtida yrken.	Enligt indikator	Anpassade aktiviteter har genomförts	-
Andelen elever som genomför PRAO ska öka	Kartläggning	100%	-
Ökade kontakter med näringslivet	Kartläggning	Pågår	-
Trelleborgs kommun placerar sig högre än föregående år på enkätfrågan "Skolans attityder till företagande" i Svenskt Näringslivs ranking		2,74	
Uppföljning aktiviteter			
En kartläggning av antalet och andelen elever som genomför PRAO			
Besök av representanter för olika yrken i förskolan			
En kartläggning av antalet kontakter med näringslivet och syftet med dem			
Analys av resultatet i Svenskt Näringslivs ranking			

Nämndens uppföljning och analys av effektmålet

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

Samverkan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna erövrar nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. En bred studie- och yrkesvägledning som tillgodoser elevernas behov och motiverar eleverna bidrar till att fler fullföljer sin utbildning med goda resultat. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har vi ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt.

En förutsättning för att barn och elever inom förskolan och skolan ska ha möjlighet att göra väl underbyggda framtidsval, är att verksamheten på olika sätt bidrar till att barnen och eleverna utvecklar förståelse för sig själva och omvärlden. På förskolorna har man arbetat aktivt med en normkritisk värdegrund där barnens tankar och idéer fångas upp. I leken och i vardagssituationer utmanas varje barn vidare i sina tankar om samhällets funktion och arbetslivets olika delar. Under läsåret 2019/2020 fick alla grundskolor i uppdrag att

utveckla den breda vägledningen. I slutet på vårterminen utvärderades läsårets insatser. Sammanfattningsvis kan det konstateras att skolorna har kommit olika långt med att utveckla den breda vägledningen, varför effektmålet kvarstår 2021.

Under 2020 var det svårt att anordna prao och arbetsplatsförlagt lärande, APL. Pandemins påverkan på näringslivet och andra samhällsfunktioner gjorde att många företag och andra verksamheter fick svårt att ta emot elever. Den planerade prao och APL kunde ändå genomföras under året, dock med vissa anpassningar. Med en fortsatt smittspridning i samhället kan det bli problematiskt att ordna platser under det kommande året.

5 Personalredovisning

5.1 Anställda

Kommentar

Analysen visar en marginell minskning av tillsvidareanställda och visstidsanställda i november 2020 jämfört med samma tid 2019. Minskningen är tillfällig då bildningsförvaltningen har haft en minskad personalomsättning mot tidigare år som troligen beror på Covid-19, då färre har varit benägna att byta arbetsgivare. Det har även varit svårare att rekrytera pga. färre som sökt tjänsterna. Bildningsförvaltningen har därför haft fler vakanta tjänster som har varit svåra att tillsätta. I december har dock en del vakanta tjänster tillsatts och antalet tillsvidareanställda har ökat till 1 272.

Fortfarande väljer fler kvinnor än män att jobba deltid, därför är det fortfarande ca 23 % som arbetar deltid. Vissa av dessa har valt att inte jobba heltid pga. minderåriga barn, och andra som är lite äldre, och som inte orkar jobba heltid längre, har valt att arbeta mindre. När det gäller visstidsanställda försöker cheferna att inte ersätta den frånvarande personalen fullt ut, utan försöker hålla vikariekostnaderna nere, därför är det fler vikarier som är deltidsanställda.

Tabell 4: Antal anställda/anställningsform per den 1 november 2017-2020 (antal)

Anställningsform	2020	2019	2018	2017
Tillsvidareanställda	1 267	1 278	1 370	1 377
Visstidsanställda	188	209	213	244

Tabell 5: Andel anställda fördelat på arbetstidsgrad och kön; tillsvidareanställda 2020 (%)

Kön	Heltid 100 %	Deltid 99-75 %	Deltid 74-50 %	Deltid <50 %
Kvinnor	72,4%	4,8%	4,5%	1,8%
Män	15,2%	0,5%	6,2%	0,4%

Tabell 6: Andel anställda fördelat på arbetstidsgrad och kön; visstidsanställda 2020 (%)

Kön	Heltid 100 %	Deltid 99-75 %	Deltid 74-50 %	Deltid <50 %
Kvinnor	33%	7%	12%	10,8%
Män	23%	3%	1,2%	7,1%

5.2 Jämställdhet

Kommentar

Eftersom bildningsförvaltningen är en kvinnodominerad verksamhet är det naturligt att det även är fler kvinnliga chefer än män. Utfallet ligger på ungefär samma nivå som tidigare år.

Tabell 7: Antal anställda könsfördelat 2018-2020 och chefer andel/kön 2018-2019 (antal och %)

Kategori - År	2020	2019	2018
Antal anställda totalt	1 272	1 278	1 370
Andel män	16,6%	16,3 %	17,3 %
Andel kvinnor	83,3%	83,7 %	82,7 %
Chefer; andel kvinnor	83%	85,0 %	82,3 %

5.3 Sjukfrånvaro

Kommentar

På grund av effekterna av Covid-19 är det svårt att analysera siffrorna för 2020. Korttidsfrånvaron har ökat mest eftersom den allmänna instruktionen från Folkhälsomyndigheten var att stanna hemma och sjukanmäla sig även vid lindriga symtom på luftvägsinfektion. Symtom som innan Covid-19 vanligtvis inte hindrade en från att gå till arbetet. En del har ju också varit sjuka av förkylning, Covid-19 eller i ett annat influensavirus. En mindre grupp som tillhör en riskgrupp har varit långtidssjukskrivna på grund av det. Högst frånvaro under 2020 återfinns i mars, varefter det dalade fram till sommaren och därefter var normalt låg. Under september-november ökade frånvaron igen, dock inte med lika mycket som under våren. Därefter dalade det igen i december. Arbetet med förebyggande insatser har fortsatt under 2020 men Covid-19 försvårar en utvärdering av effekterna.

Tabell 8: Sjukfrånvaro könsfördelat och ålderskategorier 2018-2020 (%)

Period	2020-12-31			2019-12-31			2018-12-31		
Sjukfrånvaro	Totalt	Varav män	Varav kvinnor	Totalt	Varav män	Varav kvinnor	Totalt	Varav män	Varav kvinnor
Total sjukfrånvaro i % av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	9,4%	6%	10,1%	8,1 %	4,4 %	8,9 %	9,0 %	5,4 %	9,9 %
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	4%	2,2%	4,4%	4,9 %	2,0 %	5,6 %	5,8 %	3,3 %	6,4 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	7,6%	5%	8,6%	5,2 %	3,7 %	5,7 %	5,6 %	5,3 %	5,7 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 30-49 år	9,3%	6,1%	10%	8,1 %	3,5 %	9,2 %	9,6 %	6,2 %	10,4 %
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	9,8%	6,3%	10,5%	8,7 %	5,8 %	9,2 %	9,1 %	4,5 %	9,9 %

5.4 Åldersfördelning och pensionsavgångar

Kommentar

Medelålder bland bildningsförvaltningens anställda är 46,8 år och medianålder är 48 år. En ökad pensionsavgång är att förvänta i ca 4 år framåt, om inte fler väljer att arbeta längre än till 65 år.

Tabell 9: Antal förväntade pensionsavgångar; tillsvidareanställda (2021-2025)

2021	2022	2023	2024	2025
10	31	35	42	22

Tabell 10: Antal anställda i åldersgrupper; tillsvidareanställda den 31 december 2020

< 30 år	30 - 39 år	40 - 49 år	50 - 59 år	>60 år	Summa
110	274	364	372	152	1272

6 Förväntad utveckling

Effekter av pandemin

Den under 2020 rådande coronapandemin kommer med största sannolikhet att fortsätta påverka oss direkt under 2021, och indirekt under en lång tid. Verksamheten kommer fortsatt att präglas av anpassningar och högre frånvaro än under normala omständigheter, bland personal, barn och elever. En fortsatt hög frånvaro bland personal och elever kan innebära betydande utmaningar inom flera viktiga områden, bland annat undervisningskvalitet, bedömning och betygsättning, möjligheter att ge elever extra anpassningar och särskilt stöd samt elevhälsa. Vi kan på sikt förvänta effekter på studieresultat och måluppfyllelse samt ökade behov av kompensatoriska insatser.

Psykisk ohälsa

Det finns en tydlig koppling mellan psykiskt mående, hög skolfrånvaro och låg måluppfyllelse. Dessa faktorer får långsiktiga effekter dels på individuell nivå, men också för samhället i stort. Skolfrånvaron har ökat i Trelleborgs skolor. Analysen är dock svår att göra eftersom de rådande omständigheterna kring Covid-19 har påverkat skolfrånvaron betydligt. Samtidigt ökar antalet elever som söker stöd för deras psykiska mående. Skolan kan stötta upp till en viss gräns, därefter krävs samverkan med och särskilda insatser från andra myndigheter. Skolorna ser dock att tidiga förebyggande och hälsofrämjande insatser ger effekter på både elevers mående och skolnärvaro och att de rutiner som finns hjälper till i arbetet med att minska skolfrånvaron. Arbetet med att utveckla arbetssätt för att förbättra elevers mående och minska skolfrånvaron måste fortsätta. En god samverkan med andra myndigheter är nödvändig.

Kompetensförsörjning

Bildningsförvaltningen står fortsatt inför stora utmaningar avseende rekrytering av behöriga pedagoger i förskola och skola. Den nationella lärarbristen är stor då tillgången till nyutbildade lärare inte är tillräcklig och konkurrensen med närliggande kommuner om legitimerade lärare är påtaglig. Yrkesskickliga lärare är en avgörande faktor för barn och elevers måluppfyllelse och studieresultat. Forskningen indikerar att skolor där eleverna uppnår goda resultat har lärare med goda ämneskunskaper och hög didaktisk kompetens som gör att de använder ett varierat utbud av undervisningsmaterial och kompletterar detta med att utmana i ämnesövergripande diskussioner och uppmuntra eleverna till abstrakta resonemang.

Likvärdighet i förskola och skolan

Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet, enligt skollagen. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. I analyser av måluppfyllelse och studieresultat framkommer att skillnaden mellan flickor och pojkars resultat ökar, till nackdel för pojkarna. Analyser visar vidare att migrationsbakgrund samt föräldrars utbildningsbakgrund är faktorer som inverkar på barn och elevers förutsättningar. Utvecklingen är inte unik för skolorna i Trelleborgs kommun, liknande utveckling återfinns även nationellt. Även skolsegregationen har ökat, både lokalt och nationellt – elever med olika bakgrund möts mer sällan i skolan idag. Studier visar att skolans socioekonomiska elevsammansättning har fått större betydelse för elevers betyg idag. Framtida utmaningar består i att genom det kompensatoriska uppdraget fortsätta arbetet med att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn och elever i förskola och skola i Trelleborgs kommun.

Lokalförsörjning

Bildningsnämnden har under lång tid framhållit vikten av att kommunens samlade lokalförsörjningsarbete fortsätter att utvecklas. Under år 2020 har kommunen tagit stora steg när det gäller utvecklingen av

kommunens lokalförsörjningsprocess, och år 2021 ska nämnderna för första gången besluta om lokalrevisioner som ska utgöra underlag för kommunens lokalförsörjningsplan.

För bildningsnämnden föreligger behov att anpassa tillgången på förskole- och skolplatser, bl.a. med hänsyn till kommande etableringar av fristående förskolor och skolor samt till en befolkningsutveckling som innebär minskande barnantal på landsbygden och ökande barnantal i tätorten. Med hänsyn till rådande ekonomiska läge finns vidare ett behov att säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande. För att åstadkomma detta behöver bildningsförvaltningen bl.a. arbeta aktivt med att säkerställa en hög beläggningsgrad, dvs. använda de platser som finns på ett effektivt sätt, vilket också måste innebära möjlighet att lämna lokaler för att sänka kostnader.

Förändringar i Verksamhetsplan 2021

Inga större förändringar har gjorts i verksamhetsplanen för 2021.

7 Sammanfattning till kommunkoncernens Årsredovisning 2020

7.1 Årets viktigaste händelser

Den största händelsen under året är oundvikligen pandemin, Covid-19, och de konsekvenser som den har medfört i verksamheten. Verksamheten har visat stor handlingskraft och samarbetsförmåga för att säkerställa fortsatt hög kvalitet i undervisningen, näringsriktiga måltider och tillgång till elevhälsa i en period präglad av snabba omställningar och hög frånvaro bland både personal och barn/elever. Samtidigt medförde pandemin att flera planerade kvalitetshöjande insatser och fortbildningar fick ställas in under året, vilket tillfälligt har saktat av takten i kvalitetsutvecklingen. Samtidigt har en del av kvalitetsarbetet verkligen fått en skjuts framåt under året - digitalisering.

Omställningen till att inte endast bedriva närundervisning utan också fjärrundervisning, dvs undervisning där lärare och elever är åtskilda i rum men inte i tid, samt distansundervisning där lärare och elever är åtskilda i både tid och rum har påverkat hela undervisningssituationen. Det fördes ett intensivt kollegialt lärande på varje skola för att kunna lära sig de verktyg som finns att tillgå för att kunna möta de behov som uppstod. Under perioden har den digitala kompetensen ökat både bland pedagoger samt andra professioner inom skolan, och också bland eleverna. Det har inte bara handlat om hur man hanterar de digitala verktygen och skapar säkra provsituationer utan även om hur man bemöter elever under dessa förhållanden, till exempel hur man får de elever som inte vill utmärka sig att ställa frågor eller hur anpassningar i undervisningssituationen kan tillgodoses digitalt. Användandet av digitala pedagogiska verktyg har ökat markant. En utveckling som kan förväntas komma alla elever till gagn. Digitala verktyg är också viktiga redskap för att kunna erbjuda barn och elever med olika förutsättningar likvärdiga möjligheter till utbildning. Bildningsförvaltningens arbete med digitaliseringen av undervisningen och den digitala kompetensen hos personalen har tagit ett stort kliv framåt.

Det ska dock också noteras att samtidigt som fjärr- och distansundervisningen har flera positiva effekter, har det i vissa fall lett till ökad frånvaro bland elever som av olika skäl haft svårigheter att använda digitala verktyg eller haft svårare att hitta studiero och motivation i fjärr- och distansundervisningen. Bildningsförvaltningens arbete för att öka närvaron i skolan och stärka den psykiska ohälsan har fortgått under året. Pandemin kan dock förväntas ha långsiktiga konsekvenser för barn och elevers mående och kunskapsinhämtning framöver.

7.2 Ekonomi

Driftredovisning

Intäkter och kostnader	Utfall 2019	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
Verksamhetens intäkter	156 723	156 303	189 961	33 658
Verksamhetens kostnader	-1 198 370	-1 265 425	-1 268 477	-3 052
Summa nettokostnader	-1 041 647	-1 109 122	-1 078 516	30 606

Bildningsnämnden tilldelades en budgetram för 2020 1 109,1 mnkr. Driftresultatet för 2020 är 1 078,5 mnkr, vilket är 30,6 mnkr lägre än tilldelad budget. Detta motsvarar 2,76 % i avvikelse mot budgetramen.

Överskottet finns framför allt inom bildningsnämndens egna verksamheter. Enheterna har blivit kompenserade för sjuklönekostnader men har inte haft motsvarande kostnadsökning jämfört med tidigare år. Personalkostnader står dock för det största överskottet.

Den pågående pandemin har tidvis inneburit en betydligt större frånvaro än vanligt i bildningsnämndens verksamheter. Under mars-juni, då frånvaron var mycket stor, genomfördes sammanslagningar inom förskolan och grundskolan. Det har varit svårare att få tag på vikarier, och samtidigt har behovet av vikarier minskat när ordinarie personal har kunnat omfördelas för att täcka behoven i de sammanslagna verksamheterna. De lägre personalkostnaderna är också ett resultat av lägre kostnader i samband med den ökade sjukfrånvaron. Detta har sammantaget inneburit att personalkostnaderna minskat betydligt.

Under pandemin har verksamheterna samtidigt tvingats fokusera på det operativa arbetet. Det har inneburit att det har varit svårare att nyrekrytera och att vissa inköp och utbildningar inte har hunnits med eller kunnat genomföras. I kombination med en allmän ekonomisk försiktighet har även detta bidragit till lägre kostnader jämfört med budget.

7.3 Måluppfyllelse

Inriktningsmål: Trelleborgs kommun ska förbättra tryggheten genom trygghetsskapande insatser och säkra offentliga platser samt verka för en värdig och trygg omsorg om våra äldre

Effektmål: Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola

Analyser av resultat på enkäter, antalet kränkningar och hälsosamtal inom elevhälsans medicinska insats visar att arbetet för att stärka elevers fysiska och psykiska mående samt känsla av trygghet och studiero ger resultat men måste fortsätta. Resultaten har förbättrats men målet kan inte anses vara uppfyllt och kvarstår därför om ett av bildningsnämndens effektmål 2021.

Inriktningsmål: Trelleborgs kommun ska verka för att alla barn och ungdomar utifrån sina förutsättningar stimuleras och utvecklas för att lyckas så bra som möjligt i vuxenlivet

Effektmål: Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola

Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet, enligt skollagen. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. I analyser av måluppfyllelse och studieresultat framkommer att skillnaden mellan flickor och pojkars resultat ökar, till nackdel för pojkarna. Analyser visar vidare att migrationsbakgrund samt föräldrars utbildningsbakgrund är faktorer som inverkar på barn och elevers förutsättningar. De genomsnittliga meritvärdena i grundskolans årskurs 9 har förbättrats sedan föregående år, men det kvarstår fortfarande stora skillnader mellan skolor och mellan flickor och pojkars resultat, varför det kvarstår som ett av bildningsnämndens effektmål 2021.

7.4 Framtid

Den under 2020 rådande pandemin kommer med största sannolikhet att fortsätta påverka oss under en lång tid. Vi kan på sikt förvänta effekter på studieresultat och måluppfyllelse samt ökade behov av kompensatoriska insatser. Samtidigt har införandet av fjärr- och distansundervisning medfört en snabbare digitaliseringsprocess, ökad användning av digitala pedagogiska verktyg och möjliggjort en individualisering av undervisningen som gynnar alla elever, men särskilt dem med behov av extra anpassningar i undervisningssituationen. De lagförändringar som drivits genom gällande fjärr- och distansundervisning öppnar också upp för att elever som av olika anledningar under en period inte kan delta i undervisningen i skolans lokaler, faktiskt kan inkluderas i undervisningen på ett annat sätt.

Som tidigare nämnt står bildningsförvaltningen fortsatt inför stora utmaningar avseende rekrytering av behöriga pedagoger i förskola och skola. Nationella uppföljningar visar att lärartätheten i kommunens skolor är låg men att behörigheten är hög. I ett nationellt perspektiv är andelen förskollärare i förskolan hög. Pedagogerna är goda ambassadörer för verksamheten i Trelleborgs kommun och genom medvetna kompetensutvecklande insatser samt VFU-samarbeten med lärarutbildningar är bildningsförvaltningen en attraktiv arbetsgivare för de mest kompetenta pedagogerna.

Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Framtida utmaningar består i att genom det kompensatoriska uppdraget fortsätta arbetet med att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn och elever i förskola och skola i Trelleborgs kommun. Den nyligen startade fotbollsprofilen på Pilevallskolan är en insats inom arbetet för att motverka segregation mellan skolorna. Satsningen har varit mycket framgångsrik och lockat elever från hela kommunen och också grannkommuner.

Inom måltidsverksamheten fortsätter kvalitetsutvecklingen med livsmedelsupphandling som svarar mot kommunens mål om hög kvalitet i livsmedel för att laga god, säker mat från grunden nära matgästen i ökat antal modernt utrustade tillagningskök.

Bildningsnämnden har under lång tid framhållit vikten av att kommunens samlade lokalförsörjningsarbete fortsätter att utvecklas. För bildningsnämnden föreligger behov att anpassa tillgången på förskole- och skolplatser, bl.a. med hänsyn till kommande etableringar av fristående förskolor och skolor samt till en befolkningsutveckling som innebär minskande barnantal på landsbygden och ökande barnantal i tätorten. Ett välfungerande och långsiktigt lokalförsörjningsarbete som erbjuder god tillgång till platser i förskolor och skolor med hög kvalitet, studiero och goda studieresultat bidrar till att göra en Trelleborgs kommun attraktiv som boendekommun.